

ברכות נ

Mishna. What is the wording used to invite people to the zimun?

כיצד מזמנין?

נברך	3
ברכו	3+
נברך אלהינו	10
ברכו אלהינו	10+ (10+, 100+, 1000+, 10000+)
נברך ה' אלהינו	100
ברכו ה' אלהינו	100+
נברך לה' אלהינו אלהי ישראל	1000
ברכו, לה' אלהינו אלהי ישראל	1000+
נברך לה' אלהינו אלהי ישראל אלהי צבאות יושב הכרובים על המזון שאכלנו	10,000
ברכו ה' אלהינו אלהי ישראל אלהי צבאות יושב הכרובים על המזון שאכלנו	10,000+
אמר רבי עקיבא: מה מצינו בבית הכנסת - אחד מרובים ואחד מועטים אומר ברכו את ה'. רבי ישמעאל אומר: ברכו את ה' המבורך.	

Discussions regarding the wording of the zimun

נברך או ברכו?

אמר שמואל: לעולם אל יוציא אדם את עצמו מן הכלל.

Difficulty: תנן: בשלשה והוא - אומר: ברכו!

Resolution: אימא: אף, ברכו, ומכל מקום נברך עדיף. דאמר רב אדא בר אבהו:

Proof: אמרי בי רב, תניא: ששה נחלקין עד עשרה;

אי אמרת בשלמא נברך עדיף - משום הכי נחלקין, אלא אי אמרת ברכו עדיף - אמאי נחלקין? אלא לאו שמע מינה נברך עדיף - שמע מינה.

Another Proof: תניא נמי הכי: בין שאמר ברכו בין שאמר נברך אין תופסין אותו על כך, והנקדנין תופסין אותו על כך. ומברכותיו של אדם ניכר אם תלמיד חכם הוא אם לאו. כיצד? רבי אומר: ובטובו - הרי זה תלמיד חכם, ומטובו - הרי זה בור.

Discussion	Incorrect	Correct
Difficulty: על דברי רבי בברייתא: אמר ליה אביי לרב דימי: והכתיב ומברכתך יברך ב' עמך ארץ ! Resolution: בשאלה שאני. Difficulty: בשאלה נמי, הכתיב ורוח פ' ואמלאו ! Resolution: ההוא בדברי תורה כתיב.	ומטובו	ובטובו
Braita according to Rabbi: רבי אומר: בטובו חיינו - הרי זה תלמיד חכם, חיים - הרי זה בור Different opinion: נהרבלי מתני איפכא ולית הלכתא כנהרבלי.	חיים (לפי נהרבלי - חיים)	חיינו (לפי נהרבלי - חיים)
Difficulty: והא אמרינן למי שעשה לאבותינו ולנו את כל הנסים האלו! Resolution: התם מוכחא מילתא, מאן עביד ניסי - קודשא בריך הוא.	למי שאכלנו משלו	שאכלנו משלו
Limitation: אמר רב הונא בריה דרב יהושע: לא אמרן אלא בשלשה, דליכא שם שמים, אבל בעשרה דאיכא שם שמים - מוכחא מילתא, כדתנן: כענין שהוא מברך כך עונין אחריו: ברוך ה' אלהי ישראל אלהי הצבאות יושב הכרובים על המזון שאכלנו	על המזון שאכלנו	ברוך שאכלנו משלו

אחד עשרה, ואחד עשרה רבוא

Difficulty: הא גופא קשיא!

אחד עשרה ואחד עשרה רבוא	במאה אומר, באלף אומר, ברבוא אומר
Contradiction	אלמא כי הדדי נינהו
Solution	הא רבי עקיבא
The opinion	אמר רבי עקיבא, מה מצינו בבית הכנסת אחד מרובים ואחד מועטים אומר "ברכו את ה'"
Difficulty with each side	ורבי עקיבא, האי קרא דרבי יוסי הגלילי מאי עביד ליה?
Resolution	מיבעי ליה לכדתניא; היה רבי מאיר אומר: מנין שאפילו עוברין שבמעי אמן אמרו שירה על הים - שנאמר: כמקלות פרו ארץ ה' מקור ישרא

Mishna

שלושה שאכלו כאחת וכן ארבעה וכן חמשה	אינן רשאים ליחלק
-------------------------------------	------------------

Difficulty: מאי קא משמע לן? תנינא חדא זימנא: שלושה שאכלו כאחת חייבין לזמן!

1 Resolution: הא קא משמע לן, כי הא דאמר רבי אבא אמר שמואל: שלושה שישבו לאכול כאחת ועדיין לא אכלו - אינן רשאים ליחלק.

2 Resolution: לישנא אחרינא: אמר רבי אבא אמר שמואל, הכי קתני: שלושה שישבו לאכול כאחת, אף על פי שכל אחד ואחד אוכל מכרו - אינן רשאים ליחלק.

3 Resolution: אי נמי: כי הא דרב הונא, דאמר רב הונא: שלושה שבאו משלש חבורות - אינן רשאים ליחלק. Limiting Rav Huna: אמר רב חסדא: והוא - שבאו משלש חבורות של שלושה בני אדם.

Another limitation: אמר רבא: ולא אמרן - אלא דלא אקדימו הנך ואזמון עלייהו בדוכתייהו, אבל אזמון עלייהו בדוכתייהו - פרח זימון מינייהו.

Proof of Rava for what he said: אמר רבא: מנא אמינא לה? דתנן: מטה שנגנבה חציה, או שאבדה חציה, או שחלקה אחין או שותפין - טהורה. החזירה - מקבלת טומאה מכאן ולהבא. מכאן ולהבא - אין, למפרע - לא, אלמא: כיון דפלגיה פרח לה טומאה מינה, הכא נמי: כיון דאזמון עלייהו - פרח זימון מינייהו.

שתי חבורות וכו'.

Braita explaining: תנא אם יש שמש ביניהם - שמש מצרפן.

אין מברכין על היין

רבי אליעזר	יין, עד שלא נתן לתוכו מים	בורא פרי העץ ונוטלין ממנו לידים
חכמים	משנתן לתוכו מים	בורא פרי הגפן ואין נוטלין ממנו לידים
	בין כך ובין כך	בורא פרי הגפן ואין נוטלין הימנו לידים

Question on Shmuel: כמאן אזלא הא דאמר שמואל: עושה אדם כל צרכיו בפת?

Answer: כמאן? כרבי אליעזר.

Narrowing the focus of Rabbi Eliezer and the Rabbis' debate: אמר רבי יוסי ברבי חנינא: מודים חכמים לרבי אליעזר בכוס של ברכה, שאין מברכין עליו עד שיתן לתוכו מים. מאי טעמא? - אמר רב אושעיא: בעינן מצוה מן המובחר.

Four things are said about bread: תנו רבנן ארבעה דברים נאמרו בפת:

אין מניחין בשר חי על הפת	אין מעבירין כוס מלא על הפת	אין זורקין את הפת	אין סומכין את הקערה בפת
--------------------------	----------------------------	-------------------	-------------------------

A story: אמרימר ומר זוטרא ורב אשי... שקל מר זוטרא פתק לקמיה דרב אשי דסתנא,

Difficulty: אמר ליה: לא סבר לה מר להא דתניא: אין זורקין את האוכלין?

Resolution: ההיא - בפת תניא.

Difficulty: והתניא: כשם שאין זורקין את הפת כך אין זורקין את האוכלין!

Resolution: אלא לא קשיא: הא - במידי דממאיס, הא - במידי דלא ממאיס.

